

HIỆU QUẢ NUÔI VỖ BÉO DÊ THỊT TRONG NÔNG HỘ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN CHƯ PƯH, TỈNH GIA LAI

Bùi Thị Như Linh¹, Đặng Thị Phương Thảo¹

Ngày nhận bài: 23/9/2021; Ngày phản biện thông qua: 24/11/2021; Ngày duyệt đăng: 30/11/2021

TÓM TẮT

Thí nghiệm được tiến hành năm 2021 tại huyện Chư Pưh, tỉnh Gia Lai trong khuôn khổ đề tài cấp cơ sở 2021 Trường Đại học Tây Nguyên. Thí nghiệm được bố trí theo khối ngẫu nhiên hoàn chỉnh (CRBD): 10 dê đực lai Bách Thảo với dê cỏ địa phương, 7 - 8 tháng tuổi có khối lượng trung bình từ 17 – 19 kg. Dê được phân sác xuất về hai lô, mỗi lô 5 con. Lô đối chứng cho ăn tự do thức ăn xanh là cỏ voi và lá keo dậu, lô thí nghiệm cho ăn tự do cỏ voi và lá keo dậu kết hợp bổ sung 1 kg bột ngô cho 100 kg khối lượng sống của cơ thể, các loại thức ăn cho ăn máng riêng và hàng ngày cân thức ăn thừa để xác định lượng thu nhận thức ăn mỗi loại. Kết quả thu được sau hai tháng nuôi vỗ béo cho thấy việc bổ sung bột ngô vào khẩu phần có ảnh hưởng đáng kể đến tốc độ tăng khối lượng cơ thể của dê, tốc độ sinh trưởng của dê thí nghiệm cao hơn đáng kể ($p < 0,05$) so với lô đối chứng (106,44 so với 74,81 g/con/ngày). Bổ sung bột ngô cũng có ảnh hưởng đáng kể đến lượng thu nhận vật chất khô, năng lượng trao đổi và protein mỗi ngày. Lượng thu nhận vật chất khô, protein thô và năng lượng của dê thí nghiệm theo thứ tự là: 900 gam, 136,01 gam và 2205,97 Kcal, trong khi đó của lô đối chứng tương ứng là 820gam, 126,04 gam và 1786,87 Kcal. Tiêu tốn thức ăn (kg VCK/kg tăng khối lượng) của dê thí nghiệm thấp hơn so với dê đối chứng, của dê thí nghiệm là 9,48 kg VCK trong khi của dê đối chứng là 11,01 kg VCK. Thí nghiệm cũng cho thấy bổ sung bột ngô vào khẩu phần ăn tự do cỏ voi và keo dậu cho lợi nhuận kinh tế cao hơn so với lô đối chứng: lợi nhuận (không tính công lao động) tính trên đầu con mỗi tháng của dê thí nghiệm là 286.050 đồng, lô đối chứng là 231.950 đồng.

Từ khóa: ảnh hưởng, bột ngô, sinh trưởng, dê lai Bách Thảo, thu nhận thức ăn, hiệu quả kinh tế.

1. MỞ ĐẦU

Chư Pưh là huyện thuần nông ở phía Nam tỉnh Gia Lai, trước năm 2015, sinh kế của người dân ở đây chủ yếu dựa vào phát triển nông nghiệp trong đó cây hồ tiêu là rất quan trọng, từ năm 2015 khi cây hồ tiêu bị dịch bệnh chết hàng loạt và giá cả hạt tiêu giảm mạnh nhiều nông dân gặp khó khăn trong sản xuất và thu nhập. Trước tình hình đó, việc chuyển đổi cơ cấu sản xuất là yêu cầu bức thiết để cải thiện sinh kế, nuôi dê là một trong những hoạt động được người dân và chính quyền quan tâm trong bối cảnh đó. Theo thống kê của Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp huyện Chư Pưh, giai đoạn 2010-2015, toàn huyện chỉ có khoảng 2.510 con. Từ năm 2016 đến 2020, đàn dê phát triển gấp 10 lần với khoảng 24.930 con. Để nâng cao hiệu quả kinh tế từ nuôi dê, huyện đang xây dựng kế hoạch phát triển đàn dê theo hướng bền vững giai đoạn 2021-2025 và định hướng đến 2030. Theo đó, giải pháp chủ yếu là phòng, chống dịch bệnh, đầu tư nâng cao chất lượng đàn dê, cải tiến kỹ thuật nuôi dưỡng, hình thành cơ sở giết mổ tập trung, chăn nuôi an toàn sinh học... hướng đến mục tiêu xây dựng thương hiệu dê thịt Chư Pưh.

Tuy nhiên, việc phát triển đàn dê ở địa phương còn gặp nhiều vấn đề về cả giống dê, thức ăn, kỹ thuật nuôi dưỡng và thị trường. Về giống, nông

dân ở đây hầu hết nuôi dê lai, được gọi là “Lai Bách Thảo”. Đây là nhóm dê được tạo ra do lai giữa dê đực Bách thảo được đưa về từ các chương trình khuyến nông trước đây hoặc tự nông dân mua và dê cỏ địa phương, không rõ lý lịch và tỷ lệ máu lai. Dê được nuôi theo phương thức chăn thả hoặc bán chăn thả, thức ăn chủ yếu là cây cỏ tự nhiên và phụ phẩm nông nghiệp. Hầu như chưa có các nghiên cứu hỗ trợ người chăn nuôi trong lĩnh vực giống cũng như nuôi dưỡng dê tại địa phương.

Bổ sung thức ăn tinh và cây họ đậu là một trong những biện pháp quan trọng để nâng cao sức sản xuất của dê. Theo Đinh Văn Bình (2014) bổ sung thức ăn tinh cho dê nuôi nhốt sẽ làm tăng thu nhận thức ăn và sức sản xuất của dê. Nguyễn Bình Trường (2016) cho thấy bổ sung thức ăn hỗn hợp (với liều lượng 1% so với khối lượng sống) vào khẩu phần của dê Bách Thảo làm giảm tiêu tốn thức ăn cho 1 kg tăng khối lượng và làm tăng sinh trưởng tuyệt đối của dê so với dê ăn khẩu phần là thức ăn xanh. Thí nghiệm này cũng cho biết bổ sung thức ăn hỗn hợp làm tăng tỉ lệ tiêu hoá DM, CP, NDF. Bổ sung TAHH với tỉ lệ 1% khối lượng dê thịt cho kết quả tốt nhất và cho lợi nhuận cao nhất. Cũng tương tự các nghiên cứu của các tác giả Mohammad Mijanur Rahman (2014), Sultana (2012)

¹Khoa Chăn nuôi Thú y, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Bùi Thị Như Linh, ĐT: 0986028181, Email: btlinh@ttn.edu.vn.